Simboluri identitare culturale

Eminescu la Expoziția Internațională de la Barcelona - 1929

DAN TOMA DULCIU

De sărbătoarea din acest an de Rusalii am făcut o vizită de trei zile la Salzburg. Orașul este plin de turiști străini, ceea ce nu este de mirare pentru Austria, în special pentru orașul muzicii și al festivalurilor de tot felul.

Cu toate acestea, pe lângă atracțiile turistice firești: săli de concerte, universitate, mânăstiri, catedrale, biserici, ziduri de cetate, parcuri, piețe, clădiri istorice, centrul vechi, case memoriale evocând personalități născute aici (Paracelsus, Herbert von Karajan, Doppler), un simbol omniprezent domină orașul, de la un capăt la altul: Mozart.

Săli de reprezentații artistice, străzi, hoteluri, piețe, statui, restaurante, bistrouri, cofetării, cutii de bomboane, suveniruri, piese de îmbrăcăminte sau accesorii se mândresc să aibă inscripționate marca identitară Mozart.

Este un brand al orașului, de fapt al Austriei, etalat cu obstinație, dar nu excesiv, nu plictisitor sau obositor, ci mai degrabă un leit-motiv care atrage atenția vizitatorului asupra ceea ce este specific și unic în aceste locuri, o carte de vizită personalizată, un simbol cultural devenit un brand de țară.

La Salzburg există și un simbol identitar românesc: biserica din lemn, ctitorită în 2007, de o frumusețe ireală, la poalele Alpilor.

Neștiind orașul, am călătorit cu un taxi, iar șoferul, căruia i-am dat adresa, mi-a spus zîmbind: *Ah, rumänische Kirche* !, ceea ce înseamnă că locul de închinare al românilor a devenit deja un punct de atracție pentru turiștii sosiți la Salzburg.

Acest așezământ, construit într-o zonă mirifică a orașului muzicii, înconjurată de o grădină de flori, este un colț de Românie.

Era a doua zi după Rusalii și biserica era plină de credincioși, unii veniți de la zeci de kilometri depărtare, din localități unde nu există lăcașe de cult ortodoxe românești.

Construită în stil specific maramureșan, cu elemente, pe alocuri, ale arhitecturii brâncovenești sau ale bisericilor din Bucovina, acest monument spiritual mi-a adus aminte de modul inteligent prin care se poate promova spiritualitatea românească, altfel decât prin frunză, oaie sau coamă de măgar !

Atunci, mi-am adus aminte de Eminescu, de chestiunea simbolurilor identitare culturale, fapt pentru care vreau să readuc cititorilor aminte un episod petrecut în Europa anului 1929, când bustul *Luceafărului* a fost pentru prima oară utilizat, efectiv, ca brand cultural de țară.

Este bine de știut că o primă tentativă de etalare în străinătate a acestui simbol identitar național s-a petrecut în anul 1910.

Atunci, sculptorul D. Paciurea a intenționat prezentarea unui monument Eminescu la o expoziție internațională din afara granițelor țării. Din păcate, în timpul transportului, macheta din gips a fost distrusă.

Nu știm cum arăta această machetă, dar ne-o putem imagina[1], privind o schiță din anii 20 ai secolului trecut, păstrată la *Muzeul Național de Artă* al României[2], care înfățișează o variantă a monumentului: bustul Poetului, însoțit de *Himera Văzduhului*.

În anul 1924, D. Paciurea prezintă la *Expoziția Bienală* de la Veneția macheta unui monument Eminescu (compoziție figurativă, stilizată, în care chipul poetului ocupă locul central, iar la baza acestuia se găsesc nuduri de femei, prinse în horă.)

Prezența bustului poetului la *Expoziția Mondială* de la Barcelona constituie un exemplu remarcabil de folosire a unui simbol identitar național, dar și un

[1] Cornel Munteanu, *Polimorfismul operei*, Cracovia, 2012, p. 209. Potrivit autorului, monumentul din ghips înfățișa chipul poetului, răvășit, îndurerat și răzvrătit, la baza soclului fiind nuduri de sclavi și elegii sub formă de himere.

[2] Desen, creion pe hârtie, făcând parte din categoria *bunuri culturale mobile*, clasate în *Patrimoniul Cultural Național* (Ordin de clasare 2603/07.04.2003 –Tezaur)

prilej de reflecție asupra ”*negocierii unei imagini”*, nu în sens mercantil și nici ca etapă a construcției unui mit ci o dovadă de felul cum se poate folosi imaginea lui Eminescu într-un mod subtil, dovedind ingeniozitatea și inteligența creatoare a organizatorilor.

Iată, în continuare, povestea unui experiment avându-l pe Eminescu în centrul acțiunii.

Pavilionul României a fost amenajat pe terasa cea mai înaltă a Expoziţiei, în imediata proximitate a Pavilionului Spaniol şi a Pavilionului Italian. Pavilionul era realizat în totalitate din lemn, iar acoperişul era susţinut de o colonadă împodobită cu plante şi flori.

Exteriorul edificului, compus din două mari săli de expunere (coloane, ferestre etc.) a fost conceput în stil rustic, având sculpturi inspirate din motive populare româneşti.

Interiorul Pavilionului avea o suprafață de 400 mp., fiind drapat cu pânză de culoare gri, pentru a da relief obiectelor expuse.

Concepția pavilionului românesc a aparținut arhitectului Duiliu Marcu.

9 milioane de vizitatori au admirat bustul lui Eminescu

Deschisă la 19 mai 1929[3], *Expoziția mondială* de la Barcelona, cea mai mare expoziție organizată în Europa după încheierea războiului, a reunit pavilioane din principalele țări ale lumii, inclusiv România[4].

Prof. D. Gusti a fost desemnat de guvern să organizeze pavilionul național, fiind ajutat de Al.Tzigara-Samurcaș, în calitate de *Comisar General* al expoziției țării noastre, I,M.Sadoveanu etc.

---

[3] Porțile expoziției s-au închis la 15 ianuarie 1930, după ce peste 9 milioane de persoane, dintre care 2 milioane de străini, i-au trecut pragul.

[4] Țări participante: România, Spania, Germania, Austria, Belgia, Cehoslovacia, Danemarca, Franța, Ungaria, Italia, Norvegia, Suedia, Elveția, Iugoslavia. Au participat, neoficial: SUA, Anglia, Olanda, Japonia, Portugalia.

Amenajarea pavilionului a costat 15 milioane lei (6 oferiți de guvernul de la București și 9 din partea *Camerelor de comerț și industrie* din România). Cu această ocazie a fost realizat un film documentar cu aspecte din pavilionul țării noastre.

Regel Alfons al XIII-lea, împreună cu infanta Spaniei inaugurează pavilionului României

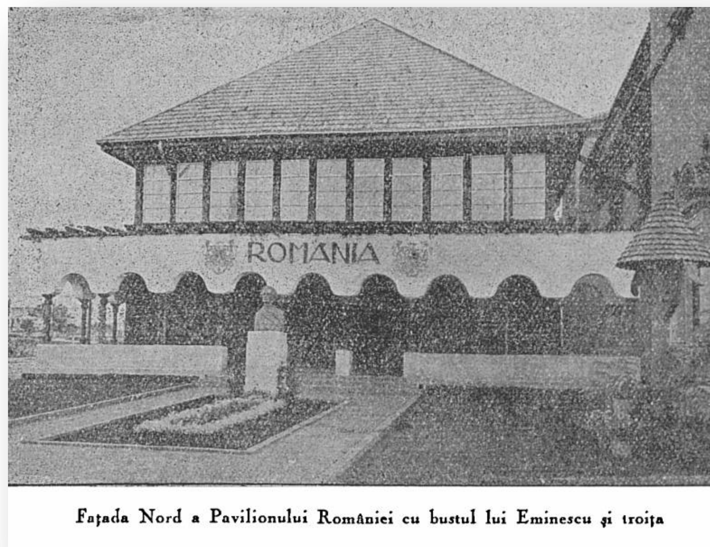
Ceremonia de inaugurare a expoziției românești a fost onorată de suveranul spaniol, care nu a făcut acest gest decât pentru alte două țări expozante, din totalul de 19. Pavilionul a fost vizitat de ministrul Virgil Madgearu și N. Iorga, cu soțiile, Marta Bibescu, prof. D. Gusti, Alexandrina Cantacuzino, etc.

La intrarea în pavilionul României, fațada dinspre nord, a fost expus *Bustul lui Eminescu*, realizat de sculptorul O.Han (1891-1976), precum și o troiță, operă a arhitectului Ștefănescu.

Presa vremii a prezentat imagini din pavilionul expozițional românesc, evidențiind succesul de public și câtigul de imagine pentru România.[5]

---

[5] *"Realitatea Ilustrată"*, 7 decembrie 1929 ("*Romania la Expozitia Mondială de la Barcelona*"- Bustul lui Eminescu); *Almanach "Argus",* 1930, p. 71, etc.

Fațada Nord a Pavilionului României cu bustul lui Eminescu și troița

După încheierea expoziției, pavilionul românesc a fost achiziționat de *Prefectura Barcelona*, care l-a transportat pe *masivul Montseny*, fiind folosit ca refugiu pentru turiști.

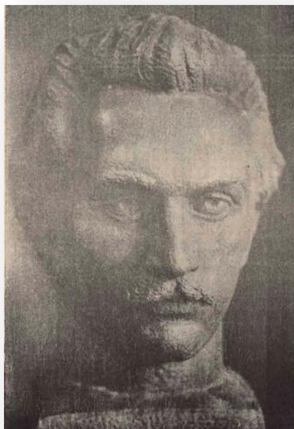
Bustul lui Eminescu fusese expus inițial (în prima parte a anului 1929) în expoziția de grup de la ”*Galeriile Regina Maria”* (Ștefan Dumitrescu, Tonitza, Șirato, O.Han[6]), chipul dăltuit în piatră fiind descris de Al. Busuioceanu[7] astfel: ”*idealitate ponderată și senină, care caracterizează figura matură a lui Eminescu, destinată unei realizări monumentale mai importante”* .

La încheierea expoziției de la Barcelona, opera sculptorului O. Han a primit din partea organizatorilor spanioli cea mai înaltă distincție: *Grand Prix*[8].

[6] O. Han a urmat *Școla de Belle Arte*, ca elev al lui Paciurea și Storck. După călătorii de studii în Italia (1923-1924), O. Han este numit profesor de sculptură al cunoscutei școli bucureștene. El este autorul bustului tenorului N. Leonard (1929), aflat în parcul Kiseleff, al scriitorului Al. Vlahuță (1943) din *Rotonda Scriitorilor* (*Parcul Cișmigiu*), al statuii lui Mihail Kogălniceanu (1936) din piața cu același nume din București, precum și al statuii din bronz a domnitorului Constantin Brâncoveanu (1939), aflată în curtea Bisericii *Sf. Gheoghe-Nou*. Alte opere ale sculptorului le putem întâlni în diverse orașe ale țării.

[7] Al. Busuioceanu, ”*Cronica plastică, Grupul celor patru*”, în ”*Gândirea*”, anul IX, nr. 3/01.03.1929, p. 107-109.

[8] Același înalt titlu a fost acordat și sculptorilor I. Jalea și A. Călinescu, în timp ce D. D. Mirea, M. Onofrei, C. Medrea, C. Baraschi și E. Marcovici au primit *Diploma de Onoare*.

Bustul lui Eminescu, O.Han, 1929
(Coperta Revistei ”*Gândirea*”)

Pasiunea lui O. Han pentru Eminescu este o trăsătură definitorie a artistului, după cum ne demonstrează și creațiile sale cele mai reprezentative: un bust Eminescu din bronz (1926), aflat în curtea *Mânăstirii Putna,* bustul prezentat la *Expoziția Mondială* de la Barcelona (1929), un al treilea (realizat în 1930), așezat la Constanța (dezvelit în 1934), o statuie a aceluiaşi poet, postată în *Grădina Botanică* din Cluj-Napoca, inaugurată în 1930, având o înălţime de 2,5 m, un bust Eminescu, amplasat la Oradea, în anul 1934, un bust al *Luceafărului*, prezent în scuarul din fața *Cinema Capitol* din Timișoara, unde a fost așezat în anul 1968, cu ocazia aniversării împlinirii a 100 de ani de la popasul făcut de Eminescu în acest oraș și o statuie, amplasată în 1989 în curtea bisericii *Uspenia* din Botoșani[9].

Talentul său s-a îndreptat și asupra câtorva personalități artistice din epocă. O lucrare memorialistică a lui Victor Eftimiu ne dezvăluie faptul că un număr dintre primele creații ale tânărului sculptor bucureștean[10] urmau să mobileze spațiul adiacent *Teatrului Național*. În vremea primului directorat al lui Victor Eftimiu la conducerea *Naționalului* bucureștean, acesta a comandat

[9] Realizat în 1967, a fost amplasată inițial la sediul *Uniunii Scriitorilor* din București.
[10] Tatăl era de origine germană iar mama era din Vrancea.

sculptorilor câteva zeci de busturi[11] destinate foayerelor *Teatrului Național*, dintre care și pe acela al lui I.L.Caragiale, realizat de Oscar Späthe.

În depozitele Teatrului se aflau, în momentul bombardării sale din anul 1944, numeroase busturi de autori și actori, realizate de Paciurea, Han sau Medrea. Ce s-a ales de ele ? De asemenea, în fața teatrului urma să fie așezată statuia lui Vasile Alecsandri. Compoziția lui O.Han, intitulată *”Fântâna Blanduziei”,* trebuia să înnobileze cea mai mare piață a orașului, într-un decor de verdeață, piatră, bronz și apă, dar *Primăria Capitalei* a decis să facă din acel scuar destinat glorificării lui V. Alecsandri o stație de automobile, astfel încât *”Fântâna Blanduziei visează între machetele lui Han, vremuri mai bune”*[12].

Bustul lui Eminescu din curtea *Mânăstirii Putna* (autor Oscar Han).

[11] Victor Eftimiu, *”Statuia lui Nottara”,* în *”Fum de Fantome, Evocări”,* Ed. Casa Școalelor, 1940, p. 110.
[12] Idem, op. cit. p. 111

Eminescu
bronz (Oscar Han) by Artmark

Eminescu - simbol identitar național-atitudini pro și contra

Atitudini pro-Eminescu

Fără îndoială, Eminescu este recunoscut, mai ales în străinătate, drept un simbol identitar cultural românesc.

Vom aminti aici câteva exemple, unde numele *Luceafărului* este așezat la loc de cinste.

Viena are cele mai multe locuri ce evocă numele lui Eminescu, așa că nu vom insista[13].

Evident, nu vom ignora statuia poetului, aflată la Paris[14] , îndeobște cunoscută, așa că ne vom îndrepta pașii în provincie, unde întâlnim *Esplanade*

[13] Vezi recenta lucrare: Dan Toma Dulciu, ”*M. Eminescu Itinerar vienez”*, Viena, aprilie 2017.
[14] Rue Jean de Beauvais, Paris, 75005

Eminesco în localitatea *Talensac* (la vest de Rennes), *Rue Mihai Eminescu,* în orășelul *Savigny-le-Temple,*situat la sud de Paris, pe malul Senei.

La Sofia, avem *Bulevardul Eminescu*, dar să nu uităm și o stradă din orașul maghiar Gyula, care poartă numele lui Eminescu.

Vom trece apoi în Elveția, unde vom întâlni *Bustul lui Eminescu*[15] de la Vevey, apoi vom ajunge la München, unde vom admira iarăși *Bustul lui Eminescu*[16] .

Vom trece oceanul, ajungând în Canada, unde avem *Monumentul Eminescu* (autor Vasile Gorduz), situat în *Plateau-Mont-Royal*, din Montreal[17], vom călători apoi la New-York, unde bustul lui Eminescu, realizat de Nicolae Goia Pascu, poate fi admirat în *Corona Park* iar de acolo vom zbura spre insula exotică, numită Cuba[18], unde vom avea să întâlnim iarăși statuia lui Eminescu.

În Venezuela, la *Biblioteca Națională* din Caracas[19] se găsește de asemenea un bust al poetului nostru.

Există statui Eminescu, răspândite în diverse țări ale lumii, dar spațiul nu ne permite să le amintim aici. Toate arată atitudinea binevoitoare a autorităților respective față de simbolul identitar românesc.

Celor ce nu sunt pe deplin convinși că Eminescu este un veritabil simbol identitar național, le reamintim, în treacăt, faptul că, înainte de a veni în România, în 1999, Suveranul Pontif a recitat în limba română, în *Piața Sf. Petru* din Roma, poezia lui M. Eminescu ”*Rugăciune*”[20]. Ce Papă a mai făcut vreodată așa ceva la Roma ?

De asemenea, în predica ținută de Sanctitatea Sa, Paul al II-lea, la data de 8 mai 1999, la *Catedrala Sf. Ștefan* din București, numele lui Eminescu- ”*marele poet*”- este amintit de două ori !

---

[15] Quai Perdonnet, Vevey (cantonul Vaud)

[16] Ricarda Huch Straße / Schopenhauerstraße, München

[17] *Place de la Roumanie* (*Romania Square*), aflat între străzile Sewell, Clark, St. Cuthbert și Avenue des Pins.

[18] Monumentul dedicat lui Eminescu se află într-un cartier rezidențial din centrul capitalei cubaneze, în *Vedado, Parcul Victor Hugo*, Calle 21, peste drum de sediul ambasadei. Statuia a fost adusă la Havana în anul 2000.

[19] Adresa: Parroquia Altagracia, Final de Avenida Panteon, Foro Libertador, municipio Libertador, Caracas

[20] Cf. *Agenția de Știri Amos News*, comunicat din 15.01.2014

În sfârșit, un fost președinte al Chinei recita versuri din Eminescu, obligând pe miniștrii din subordinea sa la învățarea limbii române, ca limbă de circulație internațională, ca urmare a pasiunii sale pentru *Luceafăr*.

În România lucrurile par mai complicate !

În perioada interbelică, personalitatea lui Eminescu avea un alt înțeles în mentalitatea oamenilor politici, a intelectualilor din acele vremuri.

Astfel, imaginea lui Eminescu a fost prezentă ca simbol reprezentativ al spiritualității românești în incinta *Expoziției Mondiale* de la Barcelona. Curaj sau luciditate ?

O altă dovadă: la ceremonia dezvelirii statuii lui Eminescu de la Constanța, din anul 1934, au fost prezenți *Regele României*, întreg *Guvernul* de la București, oaspeți de seamă de peste hotare, reprezentanți marcanți ai spiritualității românești. Conștiință a valorii acestui simbol sau pură întâmplare ?

Atitudini ostile

În prezent, ideea conform căreia Eminescu este simbolul național al identității noastre culturale este din păcate ignorată de o parte (ce este drept restrânsă) dintre membrii *Parlamentului României*, care nu înțeleg sau nu vor să priceapă semnificația acestui simbol identitar, marcă a specificului neamului românesc, de acum și din totdeauna[21].

Parlamentul, ca instituție, organizând în fiecare an două saloane naționale, dedicate lui Eminescu, se ridică cu mult deasupra celor care îl populează, cu mandate quadrienale, efemere și dătătoare a iluziei că sunt atot-puternici. Cinste celor care conferă lui Eminescu un loc de venerare și respect !

---

[21] Refuzul unor partide politice din *Parlamentul României* de a aproba ca ziua de 28 Iunie să fie declarată *”Zi a ziaristului român”* este un afront adus lui Eminescu, la care mai adăugăm: desfințarea *Muzeului Literaturii Române*, care purta numele lui Mihai Eminescu, a fost o palmă pe obrazul culturii române; eroarea de a declara ziua de naștere a Poetului, 15 ianuarie, ca *Zi Națională a Culturii române*, și nu zi de naștere a celui mai mare geniu al românilor; anchetarea celor care au publicat manuscrisele Eminescu ș.a. sunt doar câteva dintre atacurile subtile ale celor care nu vor ca Eminescu să fie un simbol identitar național.

Chiar și neprietenii poporului român sunt conștienți de potențialitatea și însemnătatea acestui simbol identitar național, în momente de încordare îndreptându-și atitudinea ostilă împotriva acestuia.

Iată în continuare un exemplu istoric, înfățișând modul cum cum a fost tratat simbolul Mihai Eminescu în Transilvania, după *Dictatul de la Viena* (1940).

Cităm din studiul domnului Ionel Novac, intitulat ”*Eminescu și Oradea*”[22], de unde aflăm detalii privind inaugurarea cu mare fast a statui lui Eminescu de la Oradea, autor fiind același Oscar Han:” *la 11 iunie 1934, într-o atmosferă de mare sărbătoare, la care erau de faţă toată intelectualitatea oraşului, elevi, studenţi, muncitori etc., episcopul Roman Ciorogariu dezveleşte solemn bustul lui Mihai Eminescu. Acesta a fost amplasat în parcul de pe esplanada Crişului Repede, aproximativ vizavi de actuala redacţie a revistei „Familia”.*

Peste câțiva ani, după 1940, furia unora dintre neprietenii poporului român s-a dezlănțuit asupra simbolurilor identității naționale, în primul rând asupra lui Eminescu: *” Prezenţa lui Eminescu la Oradea avea să fie, din păcate, efemeră: la începutul lunii septembrie 1940, la câteva zile după Diktatul de la Viena, cete de extremişti maghiari au dat jos statuile româneşti din oraş, între care şi pe cea a lui Eminescu.”*[23]

Bustul lui Eminescu a dispărut fără urmă, existând mărturii conform cărora acesta a fost distrus de furia extremiștilor hortiști ori, conform altei ipoteze, statuia ar fi fost aruncată în apele învolburate ale Crișului Repede.

Asemănarea izbitoare a monumentului inaugurat la Oradea în 1934 cu *bustul lui Eminescu* de la Timișoara - 1968 (montat în fața Cinematografului *Capitol*), nu înseamnă, neapărat, că bustul dispărut în 1940 a fost recuperat și montat în orașul de pe Bega.

---

[22] Ionel Novac, ”*Eminescu și Oradea*”, în *Luceafărul,* 27.ian.2014.
[23] Idem, op. cit.

După părarea noastră, Oscar Han, autorul operelor amintite, a folosit aceeași matriță, cel puțin pentru aceste trei monumente dedicate lui Eminescu: cel de la Mănăstirea Putna, bustul de la Oradea și cel de la Timișoara.

Din păcate, și *Bustul lui Eminescu* de la Dumbrăveni, autor Oscar Spăthe (1902) a dispărut în împrejuări neelucidate, în preajma sau după al Doilea Război Mondial.

Violența atacurilor asupra simbolurilor identitare culturale

Susținătorii curentului anti-eminescian folosesc în zilele noastre atât mijloace pașnice, atacuri fine de peniță, votul în comisii, cât și unele brutale, cum ar profanarea simbolurilor identitare, de ordin cultural.

Un exemplu trist este acela al vandalismului asupra statuilor lui Eminescu. Din statistica dureroasă a ultimilor ani observăm că sunt vandalizate, cu o ritmicitate care ne dă de gândit, cu predilecție monumente foarte cunoscute: statuia de la Galați (de aproape 30 de ori), statuia de la Constanța, în martie 2011; bustul poetului din Parcul Cancicov, Bacău (noiembrie 2015); statuia lui Eminescu din Hâlboca- Cernăuți (în iunie 2013)- a fost decapitată cu două zile înainte de inaugurare; placa de pe bustul lui Eminescu din Uzdin (Banatul sîrbesc-Serbia) a fost vandalizată în noaptea de 13-14 ianuarie 2011; statuia lui Mihai Eminescu din Elveția (2011); statuia lui Eminescu din Noua Suliță (Ucraina); bustul lui Eminescu din orașul Florești, Republica Moldova (2008); bustul lui Eminescu din Strășeni (Republica Moldova-2011); bustul lui Eminescu din Anenii Noi (Rep. Moldova-2011); bustul lui Eminescu din Cimișlia (2008); de asemenea a fost vandalizată statuia lui Horea, din Alexăndreni/Edineț (2015);

În alte cazuri, statuile lui Eminescu nu primesc autorizație de amplasare pe domeniul public, cum s-a petrecut la Carei (2015). Un caz aparte este situația bustului lui Eminescu de la Odessa, care a fost furat de pe postament în anul

1999; în locul acestei statui a fost adusă alta, în 2003, dar autoritățile nu au permis instalarea sa în acest oraș.

Observăm că sunt vandalizate și alte statui simbol ale conștiinței naționale: monumentul lui Avram Iancu de la Carei (2017), același tratament suferind și bustul lui Avram Iancu de la Brașov (2011); statuia lui Matei Corvin de la Cluj (2012, 2015), bustul lui Adrian Păunescu (Parcul *Grădina Icoanei*-2015); monumentul lui Lucian Blaga, din localitatea natală Lancrăm (2017); statuia reprezentându-l pe Baba Novac din Cluj (vandalizată de două ori, în câteva luni, în anul 2014); statuia lui Iuliu Maniu, de la Satu-Mare (2015); statuia *Împăratului Traian* de la Turnu-Severin (2013); statuia *Fecioarei Maria,* de la Timișoara (2012); statuia lui George Enescu, din Buzău (2015); statuia lui Al. I.Cuza (Tecuci-2014); Bustul lui Corneliu Coposu, din zona Podgoria, la Pădurice (Arad-2017); *Crucea de pe Cetățuie* (Cluj-2017); de asemenea, a fost vandalizată casa lui Ştefan Cicio Pop, din Arad, unde actualmente locuieşte nepotul acestuia, Ştefan Birtolon (au fost furate placa omagială şi drapelul tricolor); a fost vandalizat bustul sculptorului Marcel Guguianu, amplasat în parcul din centrul Municipiului Bârlad (2017); bustul lui Grigore Alexandrescu de la Târgoviște a fost furat (2013); bustul din bronz al lui Ioan Russu Şirianu a fost furat de pe *Aleea Personalităţilor* de lângă *Palatul Cultural* din Arad (2014); Ansamblul monumental „*Regina Maria*”, din Onești, unde sunt amintiți soldații români care au căzut în luptele din Primul Război Mondial, a fost vandalizat iar coroanelor de flori li s-au dat foc de *Ziua Eroilor* (2017); statuia ”*Femeia cu struguri*”-Timișoara, devastată în 2011;

Nici cimitirele, bisericile, monumentele religioase nu scapă de profanare: a fost vandalizat monumentul funerar al sculptorului Ion Irimescu (2017); *Cimitirul eroilor români* din orașul Călăraşi (Republica Moldova-2017) a fost vandalizat de un grup de persoane necunoscute; au fost devastate, de asemenea, *Cimitirul eroilor din Primul Război Mondial,* din orașul Slobozia (2009) precum și *Mausoleul Eroilor din Focșani* (2015); a fost vandalizată *Statuia Papei Ioan*

Paul al II-lea din Suceava, amplasată în faţa Bisericii Romano-Catolice *„Sf. Ioan Nepomuk”*, precum și *”Statuia minerului”* din Petroșani (2015); aceeași soartă au avut-o statuia *Lupoaicei* din Satu-Mare (2017) precum și *statuia Reginei Maria* din Oradea (2015).

În anul 2015, au fost stropite cu vopsea sau au fost desenate cu grafitti majoritatea clădirilor istorice din centrul municipiului Cluj-Napoca, în stilul grafic folosit la Barcelona, în anii 1930.

Nimic nu a scăpat furiei devastatoare: în anul 2015 a fost vandalizată cetatea dacică din Munții Orăştiei (situl arheologic dacic de la Costești), deși avea un regim special, fiind inclusă pe lista monumentelor de patrimoniu mondial (UNESCO); cetatea dacică de la Blidaru a suferit aceeași soartă (2015); statuile din tabăra de creație din Dorohoi (*Parcul Pini*) au fost distruse în întregime (2015).

Lista rușinii poate continua și cu alte asemenea exemple negative: numeroase monumente funerare de mare valoare, aflate în *Cimitirul Bellu*-București au dispărut tragic în anii de după 1989; monumentul lui Brâncuși – *Poarta Sărutului*- de la Tg-Jiu a fost tratat cu substanțe interzise[24]; cărțile și manuscrisele Eminescu (dar și alte valori de patrimoniu) au ars în întregime în holocaustul *Bibliotecii Universitare* din București (1989).

Dispariția a zeci de sedii de biblioteci, de cinematografe, de teatre, de muzee, de case de creație ale artiștilor și scriitorilor.

Retrocedarea *Castelului Bran*, a *Castelului Peleș*, a valorilor *Muzeului Brukenthal*, a *Bibiliotecii Bathyaneum* etc.

[24] Cum să judecăm atitudinea unor lideri politici, care au dăruit *Consiliului Europei* opera de artă a lui C. Brâncuși – ”*Rugăciune*”, sculptură amplasată la intrarea în *Hemiciclul Palatului Europei*; (”*o nimica toată*” evaluată la câteva zeci de milioane de euro), în timp ce, aceeași politicieni nu găsesc bani pentru a răscumpăra o altă operă a marelui artist român, ”*Cuminţenia pământului*”, în pericol de a fi înstrăinată. Dacă au donat capodopera lui C. Brâncuși din averea proprie, atunci ”*Jos pălăria*”, dar dacă au decis donația, cu de la sine putere, scoțând din patrimoniul național un bun de mare valoare, atunci chestiunea este destul de nebuloasă !

Sute și sute de clădiri, adevărate monumente de arhitectură, valori de patrimoniu, care au fost retrocedate, au fost apoi vândute pentru a fi transformate în restaurante și baruri, ori lăsate în ruină.

Responsabilitatea în fața istoriei revine acestor diriguitori din vremelnice timpuri de tranziție, care fie au dat legi strâmbe, fie nu au vegheat cum se cuvine la păstrarea intactă a valorilor patrimoniului național.

Aceştia, acum, se opun declarării zilei de 28 Iunie ca zi a *Jurnalistului Român*, într-o vigilență de zile mari !

În final, se impune o singură concluzie: să veghem ca măcar Eminescu să nu fie victima unor asemenea atitudini ostile, anticulturale, să-l considerăm un *simbol identitar național,* intangibil și inalienabil, fie în calitatea de cel mai mare poet al românilor, fie că este apreciat drept cel mai mare jurnalist al nostru, din toate timpurile.

Viena,
06.06.2017